

[Formanden]

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden behandling af lovforslag nr. L 227:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. (Omberegning af tilskudsnedsettelse for 1985, tilskudsnedsettelse for 1986).

(Fremsat 24/4 85. Første behandling 30/4 85. Betænkning 23/5 85).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Henning Rasmussen (S):

Socialdemokratiet har stillet et ændringsforslag gående ud på, at det skal være staten og ikke de andre kommuner, der skal betale det særlige tilskud på 250 mill. kr. om året i 5 år, som ministeren har foreslået at Københavns kommune skal have.

Vi har i betækningsbidraget begrundet det med, at efter ministerens forslag vil alle andre kommuner komme til at betale, både de, der selv løser problemerne derhjemme, bygger for alle, har rimelig service på det sociale område osv., og de, der især skaber problemerne for Københavns kommune ved ikke selv at løse deres del af problemerne. Dertil kommer, at staten har et langt større område at skaffe sig indtægter fra, end kommunerne har. Den er ikke henvist til alene at skaffe sig indtægter ved proportionale indkomstskatter og ved ejendomsskatter.

Vi mener heller ikke, at det er rimeligt, at man i lovgivningen indfører en bestemmelse om, at ministeren vil kunne stille betingelser til Københavns kommune med hensyn til

den politik, kommunen skal føre. Det er ikke set før i dansk kommunal lovgivning, at en minister får en sådan beføjelse. Det er også unødvendigt, for den bitre økonomiske nød vil tvinge Københavns kommune til at føre nedskæringspolitik, og dermed vil den tvinge Københavns kommune til at tilpasse sin økonomi til de meget skræbete økonomiske forhold, der vil gælde i fremtiden.

Det er klart, at man her ikke skal se isoleret på virkningerne af omlægningerne i byrdefordelingen, man skal i allerhøjeste grad se på den væsentlige del af det lovforslag, der er til anden behandling, og som går ud på, at bloktilskudspuljen skal beskæres yderligere i 1986 og efter de samme principper som for 1985, nemlig en generel beskæring efter generelle retningslinjer, hvor der ikke gøres forsøg på at tage hensyn til den enkelte kommunes økonomiske vilkår, og hvor man begrundet beskæringen med noget helt generelt og gennemsnitligt, nemlig det såkaldte konjunkturbetingede overskud. Det fordeler man så efter generelle retningslinjer på samtlige kommuner, hvad enten de kan dokumentere, at de har et sådant konjunkturbetinget overskud, eller de kan dokumentere, at de overhovedet ikke har det. Derfor vil en række kommuner komme i yderligere budgetvanskeligheder og yderligere økonomiske vanskeligheder som et resultat af denne lovgivning.

Det har vi ikke stillet ændringsforslag til. Vi mener, at den mest effektive måde at sige nej på er at stemme imod ved tredjebehandlingen.

Agerschou (SF):

SF har gennem hele den borgerlige regerings periode været modstander af de bloktilskudsnedskæringer, der med søvngængeragtig sikkerhed er foretaget over for kommunerne, og argumentationen skal jeg såmænd ikke gentage. Vi har under alle omstændigheder i sinde at stemme imod ved tredje behandling.

Det, der jo er sket, er, at regeringen langsomt, men sikkert – og langsomt kan oven i købet diskuteres, men efter salamimetoden – har været i gang med helt af afskaffe bloktilskudssystemet, og med den aftale, regeringen har lavet med det radikale venstre engagement her i foråret, kan vi nu konstatere, at bloktil-

[Agerschou]

skudssystemet fra 1. januar 1987 helt bliver afskaffet. Det vil sige, at regeringen efter det tidspunkt må finde på nogle andre metoder til at blande sig i kommunernes økonomi, og der er ingen tvivl for os om, at det vil ske. I den henseende er regeringens fantasifuldhed uden ende.

Men vi vil så efter 1. januar se, hvem det er, der har snydt hvem, om det er de radikale, der har snydt regeringen, eller regeringen, der har snydt de radikale. Jeg har min mening om det, og jeg regner med, at vi efter 1. januar 1987 vil se nye metoder til at begrænse kommunernes selvstændige økonomi.

Vi har sammen med socialdemokratiet stillet et enkelt ændringsforslag. Det drejer sig om Københavns kommunes økonomi. Det, indenrigsministeren kalder en håndsrækning til Københavns kommune, og den måde, indenrigsministeren har foreslået det på, den mener vi alligevel er for tyk.

Indenrigsministeren har foreslået, at Københavns kommune modtager de 250 mill. kr. i nogle år, men på visse betingelser, og når man i bemærkningerne læser disse visse betingelser nøje igennem, viser indenrigsministerens almindelige holdning til Københavns kommune sig klart: det er meningen, at Københavns kommune skal opføre sig som det artige barn i klassen, ellers vil København blive dirigeret fra et skrivebord i indenrigsministeriet. Jeg er ikke i tvivl om, at indenrigsministeren på længere sigt har i sinde at foretage en eller anden form for central styring af kommunen.

Under førstebehandlingen meddelte indenrigsministeren da også, at hun i løbet af sommeren ville sætte et udvalgsarbejde i gang for at få ændret på styreformens i København, og med den holdning, indenrigsministeren har til København, kan man frygte det værste.

Ole Vig Jensen (RV):

Ved denne lovgivning er det også interessant, at der ikke er stillet ændringsforslag, som grundlæggende ændrer ved det, som lovforslaget tilsigter. Man kan vælge, som hr. Henning Rasmussen gjorde, at sige: vi ønsker at markere vores uvilje mod lovforslaget ved bare ganske enkelt at stemme nej.

Det kunne man selvfølgelig også have gjort for den del af det, der omfatter Københavns kommune, så jeg har forstået, at de

øvrige dele af lovforslaget i hvert fald ikke har samme karakter, hvorimod man har stillet et ændringsforslag vedrørende finansieringen af det tilskud, som Københavns kommune skal have.

Hr. Henning Rasmussen begrundede det med, at det er helt urimeligt, at andre kommuner skal bidrage til Københavns kommunes økonomi, til afhjælpning af Københavns økonomiske problemer. Hertil er vel først og fremmest at sige, at Københavns kommune selv understreger, at en række af kommunens problemer knytter sig til forholdene i hovedstadsområdet, hvor vi på den ene side har en fraflytning fra Københavns kommune af velstillede borgere og omvendt har en tilflytning fra omegnskommunerne af dårligt stillede grupper. Derfor er det efter vores opfattelse ikke urimeligt, at hovedstadsområdet – og i dette tilfælde for så vidt angår halvdelen af beløbet – bidrager i form af en mellemkommunal udligning.

Hvad angår det øvrige beløb, altså de resterende 125 mill. kr., er det rigtigt, at de indgår i den samlede pulje, men dog inden for det beløb, der hele tiden har været drøftet, nemlig de 3 mia. kr. Der er efter vores opfattelse ikke belæg for at argumentere imod, sådan som man gør det fra såvel socialdemokratiets som SFs side.

Så er det nævnt her, at det er ganske urimeligt og uhørt, at man har stillet nogle krav til Københavns kommune. Er det nu det? Når man faktisk hjælper Københavns kommune med såvel øget langivning som direkte tilskud, hvad vi ikke gør over for andre vanskeligt stillede kommuner – og de findes også – er det så urimeligt, at vi stiller krav til Københavns kommune om over en årrække at søge sine udgifter tilpasset deres indtægtsmuligheder? Det er faktisk det krav, vi stiller til alle øvrige danske kommuner, og jeg finder ikke anledning til at kritisere den del af lovforslaget. Jeg mener, det er både sundt og rigtigt for Københavns kommune, og vi har aldrig lagt skjul på fra radikal side, at Københavns kommune selv måtte trække med i retning af at søge sin økonomi tilpasset de faktiske forhold.

Vi kan altså ikke tilslutte os det stillede ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

På en eller anden måde fik jeg den opfattelse, at hr. Ole Vig Jensen stod og glædede sig over, at der ikke var stillet ændringsforslag, der grundlæggende forandrede lovforlaget.

Nej, hr. Ole Vig Jensen, hvorfor skulle vi spille tiden med det? Vi ved jo, at dette lovforslag er et led i en aftale mellem det radikale venstre og regeringen, og ikke et nok så godt argument kan flytte det radikale venstre så meget som en tomme, og da slet ikke regeringen. Og vi har det synspunkt, at vi vil arbejde med ting, hvor der kan ske en eller anden form for forandring.

Vi ved, at det radikale venstre ikke vil rokke sig, og hvis hr. Ole Vig Jensen har fulgt udvalgsarbejdet, vil han have lagt mærke til, at vi så småt også er begyndt at holde op med at stille så mange spørgsmål om disse lovforslag, som vi har gjort tidligere. Det hænger sammen med, at det radikale venstre er bedøvende ligeglad med, hvilke svar der kommer på spørgsmålene. Det hænger også sammen med, at svarene på spørgsmålene bliver ringere og ringere, så de ikke er nogen nytte til.

(Kort bemærkning).

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vig Jensen, at det er rigtigt, at Københavns kommune har peget på, at en del af dens problemer skyldes den struktur, man har i hovedstadsområdet, hvor man ikke fik en kommunalreform, det er sandt. Men jeg kan ikke se, at det kan retfærdiggøre, at alle kommuner i hovedstadsområdet og alle kommuner i hele landet kommer til at betale det tilskud, som Københavns kommune skal have, ud af deres kommunekasse, ud af deres kommuneskat, for det er det, de rent faktisk kommer til.

Hvad enten en kommune har ført en politik, der har aflastet Københavns kommune, fordi den har løst sine problemer derhjemme og måske endda løser nogle af de problemer, der ellers ville være flyttet til København, hvad enten det er en kommune i det vestjyske eller det nordjyske eller i Storstrøms amt, der fører en god socialpolitik og så vidt muligt løser sine problemer hjemme, eller den ikke gør det, skal den betale til Københavns kommune. Det har Københavns kommune

ikke bedt om, det har den ikke argumenteret for.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Vi skylder vist at sige, at selv om man havde finansieret hjælpen til Københavns kommune over det, som nogle siger er et rent statstilskud, så skulle disse penge jo også have været finansieret på en eller anden facon.

Må jeg sige om Københavnsdiskussionen, at når vi beder andre kommuner om at være med til at hjælpe Københavns kommune i en overgangsperiode, så er det naturligvis ud fra den tankegang, at København, sådan som det også mange gange i debatten har været fremført netop som argument for, at København skulle hjælpes, var landets hovedstad, og at vi derfor havde en forpligtelse til at hjælpe. Når vi derfor beder landets kommuner være med, er det naturligvis ud fra denne betragtning. Når vi særlig beder hovedstadsområdets kommuner være med, er det naturligvis, fordi disse kommuners borgere er dem, som oftest vil have glæde af, at København er hovedstad og ligger lige uden for deres dør. Det er filosofien bag det.

Så spørger hr. Henning Rasmussen: hvordan kan det så være, at vi skal holde øje med Københavns kommune, at vi skal stille betingelser til Københavns kommune? Det finder jeg faktisk er et mærkværdigt spørgsmål, for naturligvis skal vi stille krav til Københavns kommune, på samme måde som vi stiller krav til andre kommuner og til os selv. Men derudover skal vi da stille krav til Københavns kommune i denne situation. Netop fordi vi beder andre kommuner være med til at finansiere en hjælp, har vi også en forpligtelse til at fortælle disse kommuner, at denne hjælp ikke er ydet omsonst, men vil blive brugt netop i den retning, som vi ønsker, altså at Københavns kommune kommer økonomisk på fode igen.

Endvidere var hr. Henning Rasmussen inde på, ikke så meget beskæringen af bloktilskuddene, forstod jeg – og det er jeg da glad for, for grunden til, at vi står i den situation, at vi bliver nødt til at beskære bloktilskuddene, er jo ganske simpelt, at vi har den økonomiske situation, som ikke er regeringens lagkage, men som vi har arvet fra andre, så derfor er det en bunden opgave, vi

[Indenrigsministeren]

skal løse – men at vi udarbejder disse løsningsforslag efter generelle retningslinjer.

Ja, det gør vi, og det er med velberåd hu. Alternativet ville nemlig være usædvanlig ubehageligt for den enkelte kommune. Men også jeg har jo besøg af kommunalfolk, som kommer og siger: hvorfor henter I et overskud hos os? Vi har ikke noget overskud, vi har kun et underskud. Til det er at sige, at hvad enten kommunerne har overskud – hvad de vitterlig har, især når de står bag en lukket dør og taler med hinanden og måske ikke lige taler til pressen – eller de har et underskud, så ville underskuddet have været større, hvis vi ikke havde ført den økonomiske politik, vi har.

Alternativet til at lave nogle generelle retningslinjer ville jo netop være det, som for nogle herinde ikke er spiseligt og heller ikke er det for mig. Det ville være, at indenrigsministeriet og indenrigsministeren og regeringen skulle sidde og kigge den enkelte kommune i kortene og vurdere, om dens konjunkturbetingede overskud nu var så stort, som den sagde, eller som vi sagde, eller om de investeringer, den foretog, var rigtige eller forkerte, og om de vurderinger, den anlagde, var rigtige eller forkerte.

Det kunne måske gå, hvis det var én kommune, indenrigsministeriet på den måde skulle sidde og kigge i kortene, men enhver kan sige sig selv, at det kan ikke gå, hvis vi skulle sidde og diskutere med kommune for kommune. Det ville være en operation, der var dømt til at mislykkes. Og kommunerne kunne med fuld ret komme og sige: hvordan i alverden er det, I sidder og detailstyrer os?

Derfor skal vi være glade for disse generelle retningslinjer, som netop giver de kommuner, der gør en særlig og ekstra indsats med erhvervsfremme o.lign., mulighed for at beholde en del af den gevinst, som de derved opnår. Dermed tager vi netop ikke incitamentet fra den enkelte kommune, men tilskynder til noget sådant, og det ville vi ikke gøre, hvis vi tog nøjagtigt det overskud, som den enkelte kommune havde.

Henning Rasmussen (S):

Jeg vil gerne sige til indenrigsministeren, at jeg både ved førstebehandling, i betænkningssbidrag og i mit indlæg her i dag har bestræbt mig for at forklare, at staten har

et langt større indtægtsgrundlag, end kommunerne har, og at det i sig selv er en begrundelse for, at det er statskassen, der betaler, og ikke kommunerne, der kun har kommuneskatten og ejendomsskatterne som indtægter. Derfor virker det ikke på samme måde på skatteyderne i en vestjysk eller størstrømsk amtskommune eller en betrængt omegnskommune til København, om man forlanger, at skatterne skal hentes hos deres borgere som kommuneskatter eller ejendomsskatter eller de tages ud af statens kasse med dens langt større indtægtsmuligheder.

Den lovgivning, vi har i dag, giver jo ministeren mulighed for at yde tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner, uden at det af den grund i lovtæksten er skrevet, at indenrigsministeren har lov til at stille betingelser i forbindelse med det. Det er første gang i kommuniststyrets historie, vi får en lovbestemmelse, der giver ministeren specifik ret til at gribe ind i en kommunes dispositioner.

I forbindelse med diskussionen om beskæringen af bloktilskuddene vil jeg gerne sige til indenrigsministeren, at hun skal lade være med den uvane, jeg synes hun somme tider lægger for dagen, nemlig at tage vore udsagn, når vi ikke direkte taler imod, til indtægt for sine synspunkter. Den holder altså ikke. Vi synes ikke, det er rigtigt at foretage de beskæringer i bloktilskuddene, vi synes specielt ikke, det er rigtigt at foretage dem i den størrelsesorden, og vi synes slet ikke, det er rigtigt at foretage det på den måde.

Så kan man aldrig så mange gange pege på de vanskeligheder, der ville opstå, hvis man gjorde det på en anden måde. De er efter vores overbevisning for intet at regne i sammenligning med de vanskeligheder, der skabes for nogle snese kommuner ved budgetlægningen for 1986, fordi de overhovedet ikke har det konjunkturbetingede overskud, som er grundelsen for, at der skal hentes penge i deres kasser. De vanskeligheder bliver bagatelliseret, dem taler man uden om, og i stedet for taler man om de vanskeligheder, folketinget, regeringen og ministeren ville få, hvis man valgte en anden fremgangsmåde. Det løser bare ikke problemerne for de kommuner, der på grund af dette her kommer ud i ganske alvorlige økonomiske vanskeligheder.

Foreløbig er der altså nogle, nemlig 44, der forlods skyldér 1 mia kr. til statskassen

[Henning Rasmussen]

på grund af beskæringen for 1985, og der vil være yderligere kommuner, som er nødt til at skære ned og/eller sætte skattetrykket i vejret for overhovedet at klare de økonomiske problemer, denne lovgivning skaber for dem, fordi den rammer de svage kommuner hårdere, end den rammer de stærke kommuner. Det er der overhovedet ikke nogen tvivl om, og derfor skal lovforslag nr. L 205, L 225 og dette lovforslag ses i en uundgåelig sammenhæng, men de virker samlet utrolig skævt. Regeringen og det radikale venstre har i dag tilkendegivet, at de ikke har til hensigt i februar 1986 med virkning fra 1. januar 1987 at ændre de skævheder, der er i den eksisterende byrdefordeling, og de nægter, at det, der sker på fredag med disse lovforslags gennemførelse, skaber yderligere vanskeligheder. De taler bare imod det, der er fakta for Danmarks kommuner.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget
forkastedes, idet 57 stemte for, 64 imod.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

12) Anden behandling af lovforslag nr. L 224:

Forslag til lov om ændring af lov om beskattning til kommunerne af faste ejendomme. (Godtgørelse for grundskyld af arealer, der tilbageføres til landzone).

(Fremsat 24/4 85. Første behandling 30/4 85. Betænkning 21/5 85).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 13–15 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 219:

Forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner. (Tilbageførsel af arealer til landzone).

(Fremsat 24/4 85. Første behandling 30/4 85. Betænkning 23/5 85).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 220:

Forslag til lov om ændring af lov om kommuneplanlægning. (Tilbageførsel af arealer til landzone).

(Fremsat 24/4 85. Første behandling 30/4 85. Betænkning 22/5 85).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 222:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Godtgørelse af frigørelsesafgift m.v. ved tilbageførsel af arealer til landzone).

(Fremsat 24/4 85. Første behandling 30/4 85. Betænkning 24/5 85).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.